

<<Τα δελφίνια>>

Είναι μια ευχάριστη διασκέδαση στο μονότονο ταξίδι, στο μονότονο πέλαγος, η εμφάνιση των δελφινιών. Καθώς το πλοίο διασχίζει το πέλαγος, παρουσιάζονται ξαφνικά στην επιφάνεια και προχωρούν με κυματοειδείς κινήσεις ακολουθώντας την πορεία του караβιού. Φαίνονται, χάνονται, ξαναφαίνονται, ανεβοκατεβαίνουν, ψηλώνουν, χαμηλώνουν, όσο που εξαφανίζονται ολότελα. Οι επιβάτες δε χορταίνουν το θέαμα.

Τα δελφίνια είναι κήτη, δηλαδή ζώα θηλαστικά με αίμα θερμό και πνευμονική αναπνοή. Καμιά συγγένεια δεν έχουν τα κήτη με τα ψάρια, κι ας τους μοιάζουν στα εξωτερικά χαρακτηριστικά. Το νερό δεν είναι το φυσικό τους στοιχείο. Αναγκαστικά ζουν εκεί, γιατί το μεγάλο και βαρύ σώμα τους θα δυσκόλευε πολύ τις κινήσεις τους στην ξηρά, έστω κι αν είχαν πόδια. Επί πλέον η ξηρά δε θα μπορούσε να τα θρέψει, γιατί, έτσι μεγάλα που είναι, χρειάζονται πολύ φαΐ, πράγμα που μόνο η θάλασσα, ανεξάντλητη και πλούσια σε τροφές, είναι ικανή να τους προμηθεύσει. Κήτος λοιπόν είναι και το δελφίνι. Το ωραιότερο, το ταχύτερο και το εξυπνότερο απ' όλα.

Έχει σώμα παχουλό και χυτό και δέρμα λείο και πολύ σπλινό, καστανόμαυρη ράχη και λευκή κοιλιά. Δυο ματάκια μικρά, που μόλις φαίνονται. Μια ουρά μεγάλη και δυνατή, που μοιάζει σαν μισοφέγγαρο. Ρύγχος μακρύ και μεγάλο, που μοιάζει σαν ράμφος, με σαγόνια γερά, οπλισμένα με αμέτρητα δόντια μικρά και πολύ κοφτερά. Στη γρηγοράδα έρχεται πρώτο.

Κανένα ψάρι δεν αποφασίζει να παραβγεί μαζί του στο τρέξιμο. Μόνο ο σπάρος, λένε οι ψαράδες, κάλεσε κάποτε σε αγώνα δρόμου το δελφίνι και μάλιστα τα κατάφερε να βγει νικητής. Με πονηριά, εννοείται, και όχι με την ικανότητά του και με την αξία του.

Διασκεδαστική είναι η μικρή αυτή ιστορία, όπως τη λένε οι ψαράδες, και θέλει να δείξει από τη μια μεριά την αναμφισβήτητη υπεροχή του δελφινιού και την υπεροψία του σπάρου από την άλλη...

...Στην πραγματικότητα όμως το δελφίνι κρατάει τα σκήπτρα της γρηγοράδας μέσα σε όλα τα ζωντανά πλάσματα της θάλασσας. Έρχεται επίσης πρώτο και στην εξυπνάδα. Σε διάφορα ενυδρεία διατηρούνται δελφίνια σχεδόν ημερωμένα, που γνωρίζουν το φύλακά τους και τον τροφοδότη τους και δέχονται τροφή από τα χέρια του και παίζουν μαζί του κι εκτελούν διάφορα νούμερα.

Από τα παλιά χρόνια οι ναυτικοί θαυμάζουν και αγαπούν το δελφίνι. Είναι γι' αυτούς μια ζωντανή παρουσία, μια συντροφιά στο απέραντο πέλαγος κι ένα πλάσμα ξένοιαστο κι ελεύθερο, που καλπάζει στα κύματα σαν άλογο και χαίρεται τη θάλασσα. Ταξιδεύει κι αυτό όπως το καράβι τους κι έρχεται κοντά τους και πλέει

στο πλευρό του καραβιού, σαν να παραβγαίνει μαζί του στο τρέξιμο, ή προχωρεί με ελιγμούς, με γύρους, πλάι, μπροστά, δεξιά, αριστερά και φαίνεται και χάνεται και φεύγει και ξανάρχεται...

...Και από εδώ ακριβώς ξεφυτρώνει ο μύθος του Αρίωνα.

Μουσικός ήταν ο Αρίωνας κι έθελγε με τη μουσική του ανθρώπους και ζώα και πουλιά, και τα δελφίνια πήγαιναν κοντά του, όταν τον άκουγαν να παίζει άρπα ή άλλο όργανο μουσικό. Και μια μέρα τον έπιασαν οι πειρατές, καθώς ταξίδευε, και τον απογύμνωσαν και τον πέταξαν στο πέλαγος. Κι ένα δελφίνι έτρεξε αμέσως και τον πήρε στην πλάτη του και τον έβγαλε στο Ταίναρο.

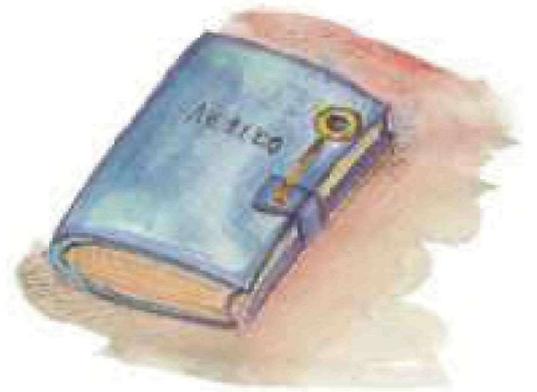
Θέμος Ποταμιάνος
<<Ανθολόγιο ΣΤ' δημοτικού>>,
ΟΕΔΒ 1978,
σ. 171-175.

Κατανοούμε τις παρακάτω λέξεις συμπληρώνοντας σωστά τις προτάσεις.

- Η μητέρα **γυάλισε** την τσάντα, για να φαίνεταιτο δέρμα της.
- Το καναρίνι τσίμπησε το σποράκι με το του.
- Αφού του μίλησε **με περιφρόνηση**, τον κοίταξε με
- Το φόρεμα είχε **τέλεια εφαρμογή** στο σώμα της, της έπεφτε.....
- **Δεν υπάρχει αμφιβολία** ότι το δελφίνι είναι το εξυπνότερο ζώο, η εξυπνάδα του είναι.....
- **Βαριέμαι** τόσο πολύ όταν βλέπω αυτή την ταινία, είναι τόσο
- Όσα χρόνια κι αν περάσουν, το νερό της πηγής θα τρέχει **ασταμάτητα**, είναι
- Το πλοίο της γραμμής **παρέχει** στον φανοφύλακα τα απαραίτητα **εφόδια**. Τον κυρίως με τρόφιμα και κάρβουνο για τον χειμώνα.
- Το δελφίνι, η φώκια και η φάλαινα λόγω του μεγάλου μεγέθους τους ονομάζονται

Συζητάμε, ερευνούμε και περιγράφουμε το δελφίνι.

1

- Ποιο ζώο είναι;

- Σε ποια κατηγορία ζώων ανήκει;

- Πού το συναντάμε;

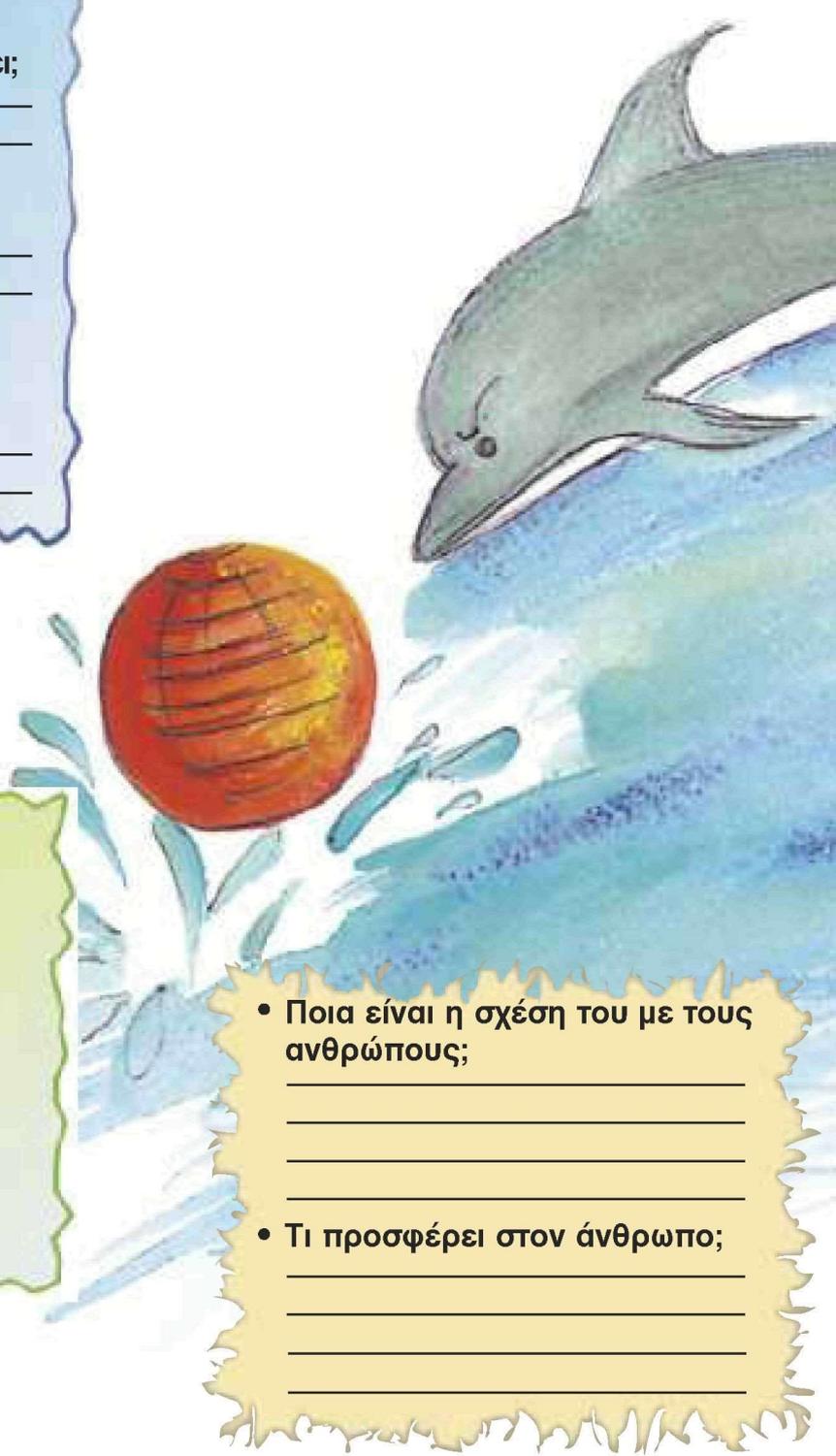
- Ποια είναι η γενική μας εντύπωση γι' αυτό;

3

- Ποια συναισθήματα μας δημιουργεί το δελφίνι;

- Ποια είναι η σχέση του με τους ανθρώπους;

- Τι προσφέρει στον άνθρωπο;

2

• Ποια είναι τα εξωτερικά χαρακτηριστικά του;

μέγεθος

χρώμα

σχήμα

• Ποιες ιδιαίτερες ικανότητες έχει;

• Πώς κινείται στο νερό;

• Γιατί φημίζεται το δελφίνι;

• Με τι τρέφεται;

• Πού ζει;

Υπογραμμίζουμε τα επίθετα της τρίτης παραγράφου που φανερώνουν τα εξωτερικά γνωρίσματα του δελφινιού. Αντικαθιστούμε τα επίθετα με τα αντίθετά τους και ξαναγράφουμε το κείμενο.

μεγάλος

μικρός

τελευταίος

θαμπός

αδύναμος

κοντός

αδύνατος

μαύρος

Blank writing area with horizontal lines for text.

➡ Συζητάμε και συμπεραίνουμε για τον ρόλο των επιθέτων στο κείμενο.

Συζητάμε και γράφουμε:

- α) ποια χαρακτηριστικά του δελφινιού δεν του επιτρέπουν να επιβιώσει στην ξηρά,
β) ποια γνωρίσματα του δελφινιού θα του επιτρέπανε να ζήσει στη στεριά.**

Εντοπίζουμε στον παγκόσμιο χάρτη σε ποια άλλα μέρη του κόσμου ζουν τα δελφίνια.

